

Gyökerezetek meg Krisztusban!

Tisztelt Tanévnyitó Közgyűlés!

Minőség – Közösség – KÁROLI.

Ezzel a három hívószóval foglalja össze a Károli Gáspár Református Egyetem saját maga számára és a nyilvánosság előtt küldetését és lényegét. A „Károli” a minőség és a közösség Egyeteme kíván lenni. A betűrend szerinti immáron ötödik egyetemi fakultás, a Tanítóképző Főiskolai Kar egyszerre a „Károli” része, a minőség és a közösség színtere.

A minőség, a közösség és a „Károli” kötelék és nem béklyó. Az identitás, a hovatartozás, a milyenség–minőség, az egyház, a nemzet nem béklyó, hanem kötelék. A XX. század európai és magyar történelme fojtogató örökségének béklyójában egyfajta cinikus, szkeptikus, tagadó, ön(meg)tagadó, léttagadó, lemondó, semleges önértelmezés vált általánossá, megszokottá, elvárássá, korrektté a világ azon felén, ahol élünk. Kötelékeink és kötődéseink lassanként béklyóvá silányultak, amelyek csak arra várnak, hogy lerázzák őket. Régóta hangzik a lózung a világban és az egyházban: szabaduljon meg a béklyóktól.

A kötelékeink hordoznak és védenek bennünket: megelőznek, meghatároznak és utánunk is léteznek, továbbélnék, amikor mi már nem leszünk. A kötelékek láncolatba fűznek a tegnap és a jövő között a mindenkori mában. Ki mondja az anya, a szülő, a kedves tartó, óvó, vigasztaló és erősítő ölelésére, hogy gúzsba kötő, akadályozó béklyó? Ki mondhatja az anyanyelvre, amelyen egyedüli módon ki tudjuk fejezni magunkat, életérzéseinket, örömeinket és bánatunkat, meg tudjuk vallani hitünket, hogy bénító, leigázó béklyó? Az anya és a nyelv, az anyanyelv, az egyház és a nemzet hagyománya, az identitás ölel, hordoz, betagol, otthont és otthonérzést teremt, felszabadít a közösségben való élésre, párbeszédre a másikkal, amit a közös nyelv, a közös kultúra tesz lehetővé.

Régi időkből maradt fenn az elbeszélés,¹ hogy a török időkben a messze távolba elvitt, elrabolt gyermekek után mentek az anyák, hogy megkeressék az övéiket. Arcukat már nem ismerték fel, egy nyelvet már nem beszéltek, megszűntek a kapcsolatok és a kölcsönös kötődések, de amikor az anyák az esti altatót, a bölcsődalt kezdték el énekelni, ahogyan egykor évekkel, évtizedekkel korábban ringatták kisdedeiket, felsejlett, felszakadt az ismeretlenség és feledés homálya, a lélek legmélyéből feltört az összetartozás, a valahová, valakihez tartozás széttéphetetlen köteléke.

Ha gyermekeinknek nem tanítjuk meg az anyanyelvet, ha nem műveljük a zenei anyanyelvet, az egyházas stílust, ha nincsenek altatódalok és mondókák, ha nincs a gyermeknek és gyermekkel elmondott Miatyánk, elbeszélte Biblia és továbbörökített nemzeti közösségtudat, ha feladjuk a nemzeti közösséget, értékrendet, ha feledni hagyjuk az egyház sajátos nyelvét, ha minden, ami körbevesz, csak levetendő béklyó, elvetendő formalitás, ne csodálkozzunk, hogy a cinikus léttagadás a megroppantás és szellemi rabszolgaság béklyóit fogja rárakni közösségeinkre, ami a sehová és senkihez tartozás tartahatatlan létmagányát szüli meg, a senkihez és semmihez sem tartozó világpolgárt. Mindenki tudja észszel és arra törekszik, hogy a gyermeknek minőségi ételt adjon, valóban táplálja, így tehát az értéksemleges gyorséttermi fogyasztói kultúra sem az, amivel a felnövekvő nemzedéket szellemileg és lelkileg táplálnunk kellene.

Kötődni tanítjuk a gyermekeket és a fiatalokat – erre a szolgálatra és hivatásra nevelünk, amikor tanítókat, óvodapedagógusokat, csecsemő és kisgyermeknevelőket, hittanokat és kántorokat képzünk, akik anyanyelven és az Anyaszentegyház nyelvén beszélnek és beszéltetnek, közösségre és

¹ Utalás a „török fogságban viszontlátott fiú” balladai témára, motívumra. Vö. Magyar Néprajzi Lexikon (V. kötet). Budapest, 1982, 335.

minőségre hívnak. Mind a közösség, mind a minőség többet kíván, felemel, táplál. Egyiknek sem kisebb vagy kevesebb az igénye.

Éppen ezért egyház- és nemzetstratégiai kérdés, hogy kik és mit tanítanak, hogyan és miként nevelnek, mit közvetítenek a bölcsődétől az egyetemig, sőt az élethosszig tartó tanulás folyamatában. Az értékváltás, amely évtizedek óta állandó vendégünk, nem értékeink alkalmatlanságáról szól, és nem kötelez értékváltásra. Egyház- és nemzetstratégiai kérdés a – a régi, összefoglaló, általános értelemben vett – tanító személye: azaz az, hogy kicsoda a bölcsődei gondozó, az óvodapedagógus, a tanító, a hittanoktató, a kántor vagy a lekipásztor a szórványban, a végeken, a falvakban és városokban, valamint a fővárosban és annak belső kerületeiben. A „Károli” kötelékében Karunk a minőség és a közösség köteléképitésére és kötelékerősítésére vállalkozott az alapítástól kezdve mind a mai napig. Reménységgel, előretékelve és alázattal folytatjuk ezt a munkát, ezt a szolgálatot akkor, amikor az alapító nemzedéktől folyamatosan és fokozatosan át kell vennünk a stafétát és a fáklyát. Bibliái képpel élve: őrállói felelősséggel állunk a helyünkön (vö. Ez 3; 33), miközben többen elmondhatjuk magunkról ezen a Karon is, hogy az 1993-ban alapított Egyetem végzettjei, neveltjei vagyunk, hivatalaink betöltéséhez megszereztük mindazon szakképzettségeket, tudományos minősítéseket, amelyek a vonatkozó törvényi előírások szerint szükségesek egy felsőoktatási intézmény működéséhez és működtetéséhez. Ebben is a nemzedékről nemzedékre hűségét mutató, megtartó Isten kegyelmét látjuk. Egyúttal köszönettel tartozunk az előttünk járóknak, hogy így lehet a „Károli” a minőség és a közösség Egyeteme.

Száznyolcvan évvel ezelőtt, 1839-ben alakult meg az az intézet, amit a nagykőrösi tanítóképző ősének és kezdetének tekintünk. Természetesen ez a XIX. századi pedagógiai intézet is a kőrösi – mint a város és a helyi gyülekezet szimbóluma a gyülekezet és a város címerében – és a nagykőrösi református iskolarendszer ága, hajtása volt, és ma is az. E helyen, e városban emberemlékezet óta van templom, gyülekezet és iskola, amely az egyház és a nemzet közösségének összetartozására tanít. Még akkor is, amikor évtizedekre levágták, megnyirbálták, a kőrösi képzőt és az iskolákat elvették, bezárták. Azonban a gyökér, a törzsök kihajtott, amikor 1990. október 6-án újraindult immár felsőoktatási intézményként az egykori képző, majd visszakerültek a köznevelési intézmények, és újabban óvoda is létesült. Nagykőrösön az óvodától az egyetemig a teljes református iskolahálózat intézményrendszere fel-lelhető.

A most elinduló jubileumi hosszú esztendő, amikor a harminc évvel ezelőtti újralapításra is emlékezünk, erősítse meg bennünk a tudatot és az igényt, hogy ügyeljünk, vigyázzunk a gyökereinkre. Nem csupán a „*tóvá lesz a délibáb*” (Ézs 35,7) prófétai reménysége vált valóvá, hanem az a biblikus és tapasztalati igazság is, hogy az élő gyökér képes új hajtást hozni, a száraz nem. A gyökerek kötődést, megtartást, megmaradást jelentenek viharos időkben is és az éltető vizekig nyúlnak a mélyben.

Pál apostollal együtt legyen e tanév a Krisztusban való meggyökerezés ideje (vö. Kol 2,7). *Gyökerezetek meg Krisztusban! Gyökerezetek meg Krisztusban*, hogy továbbadhassuk a hit lángját nemzedékről nemzedékre.

A Szentháromság Isten segítségével hívásával és hálaadással a nagykőrösi tanítóképzés 180 évvel ezelőtti kezdeteiért, az 1990 ősze óta folyó oktatás 30. tanévéért, a 2019/2020. tanévet ezennel megnyitom.